Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Raadsvoorstel inzake bijdrage van fracties aan presentievergoeding commissieleden

Beleidsveld	Bestuurlijke Zaken
Organisatieonderdeel	Raadsorganen
Opsteller	Dagelijks bestuur
Kenmerk	13076153
Vergaderdatum Raad	23 januari 2025
Referendabel	Nee (uitzonderingsgrond artikel 1:2 lid 2 sub o Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht)
Geheim	Nee

Het dagelijks bestuur van de raad stelt de raad voor te besluiten:

1. Het ‘Besluit tot wijziging van de Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht’ vast te stellen, waarmee vanaf 2025 een bedrag van € 125.000 in plaats van € 75.000 in mindering wordt gebracht op de fractiesubsidies volgens de verdeelsleutel zoals in 2022 vastgesteld door het presidium. De subsidie (zowel de vaste als de variabele component) wordt met 7,0% verlaagd.
2. Als aan het einde van een jaar blijkt dat de kosten van de presentievergoedingen van commissieleden minder dan € 125.000 bedragen, wordt het overgebleven geld terug naar de fractiestichtingen overgemaakt, met toepassing van de verdeelsleutel zoals in 2022 vastgesteld door het presidium.

Het dagelijks bestuur van de raad

De griffier
Miguel Israel

De voorzitter
Pepijn Zwanenberg

Context

De gemeente Utrecht staat voor een grote bezuinigingsopgave. Bij vaststelling van de Programmabegroting 2025 op 7 november jl. heeft uw raad hierin de eerste keuzes gemaakt voor de stad en gemeentelijke organisatie. Bij de Voorjaarsnota 2025 volgen aanvullende hervormingsvoorstellen. Tegen deze achtergrond voelt het dagelijks bestuur van de raad de verantwoordelijkheid om te onderzoeken of en zo ja, in hoeverre er ook op de raadsbegroting bespaard kan worden. Het dagelijks bestuur is zich er daarbij van bewust dat de raadsbegroting de afgelopen jaren niet is meegegroeid met de gemeentelijke organisatie als geheel, en dat dat in feite als een bezuiniging kan worden gezien.

Op 11 juli jl. heeft het dagelijks bestuur bijvoorbeeld besloten dat niet langer raadsbudget beschikbaar wordt gesteld voor het bevorderen van sociale veiligheid en weerbaarheid tegen agressie. Met deze en een aantal andere ingrepen bespaart u ca. € 75.000 op het beïnvloedbare gedeelte van € 500.000 van de raadsbegroting en zet uw raad een grote stap naar een sluitende begroting voor de raad in 2025. Er blijft echter nog een tekort van € 50.000 om de begroting voor 2025 sluitend te krijgen. Een manier om de begroting sluitend te krijgen, is door te besparen op de fractiebijdragen.

De fractiebijdragen zijn subsidies die fracties van de gemeenteraad krijgen om het raadswerk mogelijk te maken. Met deze subsidie betalen fracties hun fractiemedewerkers en bijvoorbeeld teambijeenkomsten. De fractiebijdrage bedraagt in 2025 € 99.461 per fractie en daarbovenop € 7602 per zetel.

In 2022 besloot het toenmalig presidium om aan te sluiten bij de wettelijke vereisten ten aanzien van commissieleden (o.a. benoemingen, rechtspositie en vergoedingen - zoals verankerd in de Verordening op de raadscommissies). Daarmee ontstond een nieuwe kostenpost: de presentievergoeding voor commissieleden. Het presidium besloot deze kosten in mindering te brengen op de fractiebijdrage. Dit omdat de fractiebijdrage eerder was verhoogd en omdat de inzet van commissieleden fracties zodanig zou versterken dat minder inzet van fractiemedewerkers nodig zou zijn. Het presidium schatte daarbij in dat de kosten € 75.000 per jaar zouden zijn. In 2022, 2023 en 2024 is dat bedrag bij de fracties gefactureerd, volgens een verdeelsleutel waarbij de kleine fracties het meest worden ontzien (ca. 4,4% van de totale fractiebijdrage, in plaats van een vast bedrag per fractie).

Inmiddels is gebleken dat de kosten voor het uitkeren van presentievergoedingen voor commissieleden in 2024 ca. € 125.000 betreffen. Naar verwachting stevent u ook in 2025 af op dat bedrag.

Het voorstel is om vanaf 2025 het bedrag dat in mindering wordt gebracht op de fractiebijdragen aan te passen naar de reële kosten van de presentievergoedingen voor commissieleden, en daarmee een sluitende raadsbegroting te bewerkstelligen. Dit zou betekenen dat in 2025 € 125.000 in mindering wordt gebracht. Met dezelfde verdeelsleutel als voorgaande jaren komt dit neer op een bezuiniging van 7,0% op de fractiebijdrage.

Onderstaande tabel toont de huidige bijdrage van de fracties en de voorgestelde afdracht in 2025.

Fractie	**Fractiebijdrage 2024**	**Doorbelast in 2024**	**Fractie-bijdrage 2025**	**Voorstel mindering fractiebijdrage in 2025**
		€ 75.000		**€ 125.000**
GroenLinks	€ 160.649	€ 7.057	€ 167.878	**€ 11.761**
D66	€ 153.375	€ 6.737	€ 160.277	**€ 11.228**
VVD	€ 131.551	€ 5.778	€ 137.471	**€ 9.631**
PvdA	€ 124.276	€ 5.459	€ 129.869	**€ 9.098**

CDA		€ 117.002		€ 5.139		€ 122.267	**€ 8.566**
PvdD		€ 117.002		€ 5.139		€ 122.267	**€ 8.566**
Volt		€ 117.002		€ 5.139		€ 122.267	**€ 8.566**
S&S		€ 102.453		€ 4.500		€ 107.063	**€ 7.500**
CU		€ 109.727		€ 4.820		€ 114.665	**€ 8.033**
DENK		€ 102.453		€ 4.500		€ 107.063	**€ 7.500**
Bij1		€ 102.453		€ 4.500		€ 107.063	**€ 7.500**
EenUtrecht		€ 102.453		€ 4.500		€ 107.063	**€ 7.500**
SBU		€ 102.453		€ 4.500		€ 107.063	**€ 7.500**
Utrecht Solidair		€ 54.864		€ 2.410		€ 57.332	**€ 4.017**
UtrechtNu!		€ 54.864		€ 2.410		€ 57.332	**€ 4.017**
Horizon		€ 54.864		€ 2.410		€ 57.332	**€ 4.017**
TOTAAL		€ **1.707.438**				€ **1.784.273**	

In 2022, 2023 en 2024 ontvingen de fracties een factuur aan het einde van het jaar. Met het oog op de rechtszekerheid van fracties, vindt het dagelijks bestuur het beter om de fractiebijdragen aan de voorkant in mindering te brengen, in plaats van het bedrag aan het einde van het jaar te factureren. Het bedrag van de fractiebijdrage is geregeld in de Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht. Om de fractiebijdrage te verlagen, is het nodig de verordening op dit punt aan te passen. Dit kan door zowel de vaste component (artikel 2, derde lid), als de variabele component (artikel 2, vierde lid) met ca. 7,0% te verlagen.

In de verordening worden daarnaast twee andere technische wijzigingen aangebracht. De eerste wijziging betreft het weghalen van de mandaatbepaling in artikel 11. De mandatering van bepaalde bevoegdheden uit deze verordening is geregeld in de Mandaatregeling gemeenteraad en burgemeester Utrecht. In deze mandaatregeling staan alle bevoegdheden die de gemeenteraad en de burgemeester mandateren. Het ook opnemen van mandaatbepalingen in een afzonderlijke verordening (waardoor dit op twee verschillende plekken is geregeld) brengt het risico mee dat de bepalingen niet identiek zijn. Dit kan leiden tot onduidelijkheid. De tweede wijziging betreft het actualiseren van de bijlage bij de verordening. Dit gebeurt op advies van de accountant.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1.	**Het 'Besluit tot wijziging van de Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht' vast te stellen, waarmee vanaf 2025 een bedrag van € 125.000 in plaats van € 75.000 in mindering wordt gebracht op de fractiesubsidies volgens de verdeelsleutel zoals in 2022 vastgesteld door het presidium. De subsidie (zowel de vaste als de variabele component) wordt met 7,0% verlaagd.**
Argumenten	
1.	Door het bij de fracties op te halen totaalbedrag voor de presentievergoedingen voor commissieleden te verhogen naar € 125.000 per jaar, vergoedt u de werkelijke kosten van de presentievergoedingen van commissieleden en bewerkstelligt uw raad een sluitende raadsbegroting voor 2025 en verder. U sluit daarbij aan bij de bezuinigingsopgave van de gemeente Utrecht.

2.	Door toepassing van de gehanteerde verdeelsleutel (door ca. 7,0% van zowel de vaste als de variabele component van de fractiesubsidie af te halen), handhaaft u het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Het presidium koos destijds niet voor een bijdrage die voor alle fracties even hoog was, om de kleine(re) fracties te ontzien.
3.	De hoogte van de fractiesubsidies is wettelijk geregeld in de Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht. Om de hoogte te wijzigen, is het nodig de verordening op dit punt aan te passen.
4.	De wijziging van de verordening i.v.m. de fractiebijdragen biedt de mogelijkheid om ook enkele technische wijzigingen door te voeren.
Kanttekeningen/Risico's	
1.	De fractiebijdragen zijn bedoeld om de fracties te ondersteunen in hun raadswerk. Als u besluit hier (verder) op te besparen, heeft dat mogelijk consequenties voor de kwaliteit van het raadswerk en/of de (verhoogde) werkdruk die fracties ervaren. De keuze uit 2022 om wettelijk verplichte commissievergoeding deels te bekostigen uit de fractiebudgetten, was in 2022 ingegeven door de nieuwe kostenpost die ontstond, terwijl de fractiebudgetten net waren verhoogd. Van die situatie is op dit moment geen sprake. Dit tegen de achtergrond dat de subsidies voor fracties in de Utrechtse gemeenteraad achterblijven bij die van de andere G4 gemeenten. Bovendien wordt in ieder geval in één andere G4 gemeente de presentievergoeding voor commissieleden niet bekostigd uit de fractiesubsidies. Het staat als zelfstandige kostenpost op de raadsbegroting, zoals dat ook geldt voor de raadsvergoeding. U kunt er dus ook voor kiezen om een (verhoogde) inzet van commissieleden en bijbehorende kosten niet (meer) te koppelen aan een vermindering van de fractiebudgetten.
2.	Het betalen van de kosten van de presentievergoedingen van commissieleden door de fractiebijdragen te verlagen, werd destijds gerechtvaardigd door het idee dat door de inzet van commissieleden, minder inzet van fractiemedewerkers nodig is. Het is aan fracties om te beoordelen of dat in de praktijk ook het geval is.
3.	Voor verschillende fracties staat de vermindering van de fractiebijdrage niet in verhouding tot de werkelijke inzet van commissieleden. Er zijn grote én kleine fracties voor wie de vermindering van de fractiebijdrage (veel) hoger is dan de werkelijke kosten die zij maken voor de inzet van commissieleden. Dit systeem zou in de hand kunnen werken dat fracties meer commissieleden inzetten dan strikt noodzakelijk is. Het is ook mogelijk om de werkelijke inzet van commissieleden te factureren bij de fracties die het betreft. Dit zou wel indruisen tegen het eerder aangehangen principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
4.	Dit voorstel ziet niet op uw werkwijze ten aanzien van de commissies en commissieleden. Om de kosten voor presentievergoedingen van commissieleden te beperken, kunt u er ook voor kiezen het aantal toegestane commissieleden per fractie te verminderen of het aantal dagdelen dat de commissies vergaderen.
Beslispunt	
2.	**Als aan het einde van een jaar blijkt dat de kosten van de**

	presentievergoedingen van commissieleden minder dan € 125.000 bedragen, wordt het overgebleven geld terug naar de fractiestichtingen overgemaakt, met toepassing van de verdeelsleutel zoals in 2022 vastgesteld door het presidium.
Argumenten	
1.	Nu in dit voorstel de fractiebijdragen aan de voorkant worden verlaagd, verdwijnt daarmee de automatische koppeling tussen de kosten van de presentievergoedingen en de fractiebijdragen. Met deze afspraak verzekert u zich ervan dat eventuele besparingen op de inzet van commissieleden, weer ten goede komen van de fractiebijdragen.

Financiën
Op basis van dit raadsvoorstel wordt vastgelegd dat vanaf 2025 een deel van de fractiebijdrage wordt ingezet voor de dekking van de presentievergoedingen voor commissieleden. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan het sluitend maken van de raadsbegroting.

Vervolg
Na vaststelling door de raad wordt de verordening in het Gemeenteblad gepubliceerd, en krijgen de fracties vanaf 2025 een lagere bijdrage uitgekeerd. De raad evalueert dit besluit in de nieuwe raadsperiode, in samenhang met de dan geldende werkwijze van de raad.

Participatie
Voordat het dagelijks bestuur overging tot de formulering van voorliggend voorstel, heeft het de fractievoorzitters om advies gevraagd. Omdat de reacties van de fractievoorzitters zeer uiteenliepen, heeft het DB ervoor gekozen dit voorstel voor te leggen aan de raad.

Communicatie
Na vaststelling informeert de griffier iedere fractie over uw besluit en de nieuwe hoogte van de fractiebijdrage.

Bijlagen
Ter vaststelling:
- Besluit tot wijziging van de Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht.

Ter informatie:
- Verordening op de financiële bijdrage aan fracties gemeente Utrecht (met wijzigingen bijhouden).